

Ragin' Cajun efekt a prečo máme problém.
(Potrebuje Slovensko stratégiu zabezpečovania kvality vo vzdelávaní?)

Trnava 30.04.2024

Juraj Vantuch

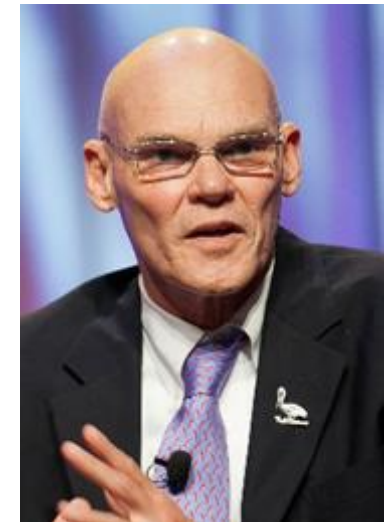
RAGIN' CAJUN EFEKT A PREČO MÁME PROBLÉM.

Ragin' Cajun receipt:

"It's the economy, stupid."

„Je to o ekonomike, hlupáčik!“

James Carville politický konzultant
strojca víťazstva Billa Clintona
v prezidentských voľbách 1992

prezývaný **Ragin' Cajun**

RAGIN' CAJUN EFEKT A PREČO MÁME PROBLÉM.

Čo je to vlastne kvalita a čo je podstatné?

Čo o tom hovorí výskum?

Čo o tom hovoria skúsenosti?

Čo o tom hovoria naše zákony?

Čo je podstatné?

Čo ďalej v podmienkach tlaku na „kvalitu“ (a úsporu!)?

RAGIN' CAJUN EFEKT A PREČO MÁME PROBLÉM.

Čo o tom hovorí výskum? : **School Effectiveness** vs School Improvement

„Školská efektívnosť (účinnosť)“: **Kvalita je stav splnenia indikátorov**

Školská efektívnosť sa prioritne zaujíma o faktory účinnosti (obvykle merateľné indikátory)
↳ testy a ranking (tabuľky „kvality“)

Lenže: Mnoho dimenzií/aspektov → **riziko deformovanej parametrizácie**

- akademické úspechy žiakov
- výkon manažmentu
- vzťah školy so spoločnosťou (aj sociálno-ekonomickým zázemím)

Efektívnosť (vyučovania, školy, vzdelávacieho systému) ako **účinnosť** a **efektívnosť**

RAGIN' CAJUN EFEKT A PREČO MÁME PROBLÉM.

Čo o tom hovorí výskum? : School Effectiveness vs **School Improvement**

„Školské zlepšovanie“: **Kvalita je proces zlepšovania**

„Školské zlepšovanie“ sa prioritne zaujíma o opatrenia ktoré majú za cieľ zmeniť situáciu.

Lenže: Mnoho dimenzií/aspektov → **riziko deformovanej aktivity**

- akademické úspechy žiakov
- výkon manažmentu
- vzťahu školy so spoločnosťou (aj sociálno-ekonomickým zázemím)

Efektívnosť **vs** Zlepšovanie? – Falošná dilema: **Plán zlepšenia** možno vnímať aj ako úsilie o vyššiu efektívnosť a posilnenie (dobré) identifikovaných faktorov zmeny.

Lenže! riziká **deformovanej parametrizácie** sú väčšie ako **riziká deformovanej aktivity**

RAGIN' CAJUN EFEKT A PREČO MÁME PROBLÉM.

Čo o tom hovoria skúsenosti?- **Riziko deformovanej parametrizácie**

Rebríčky INEKO, ARRA v 90 rokoch, sektorové rebríčky SOŠ, tlak na (e)testovanie...

Rebríčky INEKO (najlepších/najhorších škôl podľa médií)

„Rebríčky komplexne **nehodnotia kvalitu školy, ale informujú o výsledkoch žiakov...**môžu byť užitočným pomocným ukazovateľom **pri výbere školy**, najmä by však mali pritiahnúť záujem verejnosti k diskusiám...“

Riaditeľ strednej školy: Je to paškvil. Prečo si nevyberať školu podľa rebríčka INEKO

Vladimír Lajčák 06.03.2024 <https://nazory.pravda.sk/analyzy-a-postrehy/clanok/701966-preco-si-neyberat-strednu-skolu-podla-rebricka-ineko/>

Kompozitný index, neobsahujúci relevantné parametre, ale tie, ktoré sú ľahko dostupné, napr.

- **absolventská miera nezamestnanosti** (miera neuplatnenia a nie miera uplatnenia!)
- **výsledky žiakov SOŠ bez súvisu s odbornými predmetmi (externá časť maturitnej skúšky)**

Hodnotenie činnosti VŠ VER 2022 → **VER 2027** (+spoločenský dopad)
Výkonnostné zmluvy s bonusom!

RAGIN' CAJUN EFEKT A PREČO MÁME PROBLÉM.

Čo o tom hovoria skúsenosti? - Riziko deformovanej aktivity

Klasická školská inšpekcia – „divadlo“ pre inšpekciu

Škótsky prístup HGIOS (How Good Is Our School) → Kontrola vlastného Plánu Zlepšenia

Klást' zvonka otázku „Aká je Vaša škola?“ je zbytočné.

Škola si sama má chcieť klást' otázku „Aká je naša škola?“ (ale za akých podmienok?)

ESF projekt 2013 Štátnej školskej inšpekcie pripravil návrh modelu typu HGIOS (do šuplíku)

Napriek tomu predsa len posun k podpore prevzatia plnej zodpovednosti za rozvoj...

Namiesto dohľadu ponuka podporných nástrojov a dát

- **Peer Review (+ kritický priateľ)**
- **Trasovanie absolventov (TA3) -tri piliere schválené vládou v Stratégii CŽVaP 2021-2030)**
- **Zamestnávateľské prieskumy (ZP) dopytu po zručnostiach.....Sektorové rady???**

RAGIN' CAJUN EFEKT A PREČO MÁME PROBLÉM.

Čo o tom hovoria zákony?

Každý inak?

- Zákon 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a **vyhláška 435/2020 Z. z.**
- Zákon 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon)
- Zákon 61/2015 Z. z. o odbornom vzdelávaní a príprave
- **Zákon č. 269/2018 Z. z. o zabezpečovaní kvality vysokoškolského vzdelávania**
- Zákon 568/2009 Z. z. o celoživotnom vzdelávaní (skôr však o vzdelávaní dospelých)
- Návrh zákona o vzdelávaní dospelých (v MPK s prvkami zákona o CŽV)

Zákon o CŽV nemáme a potrebujeme ho vlastne?

Potrebujeme nastaviť univerzálne princípy PROCESOV zabezpečenia kvality?

RAGIN' CAJUN EFEKT A PREČO MÁME PROBLÉM.

Čo o tom hovorí zákon 596/2003 a vyhláška 435/2020?

Vyhláška 435/2020 Z. z.

o štruktúre a obsahu správ o výchovno vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení (náhrada za 9/2006 Z. z.)

§ 2 (správa obsahuje)

i) informácie o výsledkoch inšpekčnej činnosti vykonanej ŠŠI

k) informácie o oblastiach, v ktorých škola ...dosahuje **dobré výsledky**, o oblastiach, v ktorých má ...**nedostatky**, vypracované v súčinnosti s **radou školy** ...

g) výsledky **úspešnosti školy pri príprave** žiakov na výkon povolania,

h) výsledky **uplatniteľnosti žiakov na trhu práce** alebo úspešnosti prijímania žiakov na ďalšie štúdium.

A PODPORA?

No tak znova, prečo?

- **Roztrieštenosť prístupov v rozmanitých segmentoch CŽV**
 - Podpora vnútorného systému zabezpečenia kvality **len pri VŠ**
- **Nejasné rozdelenie zodpovednosti (podpory) v manažmente kvality**
 - Aliancia/Sektorové rady/ Rada zamestnávateľov OVP/**Podnik - Škola**
 - Ministerstvo - Kraj(zriaďovateľ) - Škola ↔ **Inšpekcia**
- **Demotivujúce (až priamo škodlivé) finančné schémy**
 - Kapitačné platby a Fiškálna decentralizácia vyžadujú korekciu
- **Pretrváva l'penie na tradičnom koncepte - dohľade (kontrole) a regulácii**
 - ↳ Návrh zákona o VD je zlým príkladom, ktorý navyše ide proti svetovému trendu
 - Preregulovanie certifikácie inštitúcií a akreditácie programov
 - **Umŕtvenie konceptu mikroosvedčení, ktoré mali spružniť kvalifikačný systém**

Mikrosvedčenia: Prevziať plnú zodpovednosť?!

Doklad o

1. absolvovaní vzdelávania (**vrátane** „pri práci“, off-line, nielen v učebni.)
2. absolvovaní vzdelávania s presne **stanovenými vzdelávacími výstupmi vzdelávania**
3. absolvovaní vzdelávania s presne stanovenými vzdelávacími výstupmi ukončeného **internou** overovacou výstupnou skúškou
4. absolvovaní vzdelávania s presne stanovenými vzdelávacími výstupmi ukončeného **externou** overovacou výstupnou skúškou
5. absolvovaní vzdelávania s presne stanovenými vzdelávacími výstupmi ukončeného externou overovacou výstupnou skúškou s **ustanoveným vnútorným systémom** zabezpečenia kvality
6. ... **overeným vnútorným systémom** zabezpečenia kvality (**regulačný SKKR?**)

RAGIN' CAJUN EFEKT A PREČO MÁME PROBLÉM.

Čo ďalej?

- Aké sú skúsenosti v zahraničí? Portréty rozpracované: Írsko, Nemecko, Rakúsko, Poľsko Estónsko, Chorvátsko, Slovinsko – **impulzy?**
- Dá sa nájsť spoločný menovateľ pre vzdelávanie ako také?
- Dá sa nájsť spoločný menovateľ záujmov stakeholderov?
- Dá sa nájsť primeraná miera regulácie?
- Ako hľadať **faktory zmeny** (PR, TA3 portréty, ZP impulzy) pre Plány Zlepšenia (School Improvement Plans)?
- Pozor na **zradné indikátory** (absolventská miera nezamestnanosti...)
- **Ako vytvárať priaznivý ekosystém (inštitucionálna podpora školám , regióny , ministerstvá SaPo, SR, ASR)?**
- **Legislatíva na podporu nielen legislatíva ukladajúca povinnosti!**

MUSÍME DISKUTOVAŤ! (Radšej hamovať ako banovať...)

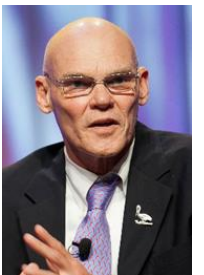
RAGIN' CAJUN EFEKT A PREČO MÁME PROBLÉM.

Ragin' Cajun receipt:

"It's the economy, stupid."

„Je to o ekonomike, hlupáčik!“

RAGIN' CAJUN EFEKT A PREČO MÁME PROBLÉM. ČO JE PODSTATNÉ?

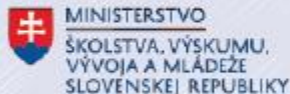

Ragin' Cajun receipt :

"It's the culture, stupid."

„Je to o kultúre, hlupáčik!“

Ragin' Cajun efekt a prečo máme problém.

(Potrebuje Slovensko stratégiu zabezpečovania kvality vo vzdelávaní?)

Trnava 30.04.2024

Juraj Vantuch

vantuch2011@gmail.com

Ďakujem za pozornosť (a dúfam, že sa nevidíme naposledy).